

המראיין : **מר בנימין בהגון**, מנהל מכללת "תלפיות" בתל אביב

הנושא : **קליטת עולי סוריה ולבנון בארץ**

המראיין : **אלית כהן**

תאריך : 24.8.1998

ש. היתי ביקש לשמעו כמה מילים לגבי מכללת תלפיות. מה היא? מהותה?
ת. מכללת תלפיות הינה היום מכללה אקדמית לחינוך, המכשירה מורות, גננות לאוכלוסיות שונות, לרבדים שונים באוכלוסייה, לגילאים שונים באוכלוסייה - החל מן הילדיים ואפלו עד כיתה ייב, במסגרת האמנויות. המכללה היא בת 62 שנה. לפני שנתיים חגגו את שנת ה-60 של המכללה. היא נוסדה בתל אביב הקטנה ברוח מלכית כסמינר למורות. אחר כך עברנו לרחוב דב הוז בתל אביב, וعصיו ב-8 השנים האחרונות אנחנו במקום הזה.

המכללה היום מכשירה מורות במגוון גילאים וגם במגוון מקצועות. הגיל הרך, כיתות א' בגין, כיתות א-ב' יסודי, מכיתות ג' עד ז' במספר התחומיות וחינוך מיוחד. אלה הן שלוש התחומיות האקדמיות. פתחנו גם מסלול אקדמי נוסף לחתיבת הבוגרים וכן משתלב העניין של הערבית.

ש. אני מבין שאתם כאן מוחנים ומלמדים מגזר מסוים, מהמגזר הממלכתי-דתי?
ת. לא. בעיקר מגיעות אלינו למכללה מהמגזר הממלכתי-דתי, אבל לא בהכרח. אנחנו לא דוחים ואנחנו מקבלים את האדם כמוות שהוא. יש לנו פלורליזם והמון פתוחות במכללה, עד כדי כך שבשנה הבאה אנחנו פותחים קורס משותף עם סמינר לוייסקי בנושא של דיון בסוגיות יהודיות עם שני מרצים משתני אוכלוסיות, שלנו ושליהם, בו-זמנית, וגם פתחנו עصיו בערוץ נוסף עם המכללה האיסלאמית, על נושא של שאלות הומניות ביהדות ובאיסלאם. לכיוון של דיונים של שני חרדי המורים חברי הסגל מסביב לשאלות ובעיות הומניות ביהדות ובאיסלאם.

ש. איפה ממוקמת המכללה האיסלאמית?

- ת. בבקה אל גרביה.
- ש. כיצד עלה הרעינו ומיל זום אותו?
- ת. הרעינו עלה כאשר התחלנו להרכיב את ההתמונות לחטיבת הביניים וראיתי שיש צורך דחוף בשדה למורות הערבית.
- ש. איך הגיעו למדוע זהה שיש צורך במורות הערבית?
- ת. רأיתי את הצורך הזה בבתי הספר על ידי זה שאינו מראין אישית את כל התלמידות שmagiyot למכלה. אני גם עבר על תעודת הבגרות וראיתי על פיהן שמעותם הן התלמידות (אני מדובר בלשון נקבה כי כולם נשים) ומטבע הדברים בהוראה היהם רוקן נשים, ואצלנו הן כולם תלמידות נשים ואין לנו תלמידים גברים. רأיתי שמקצוע הערבית סובל מירידה בביקוש. פניתו למשרד החינוך ואמרתי שאני מוקן להרים כפפה של הכשרות מורים הערבית. פנינו לבתי הספר התיכוניים שבהם יש מסלולי בגרות הערבית וראינו שימוש לא תצמיח היישועה ואז עלה לי הרעינו יחד עם נחום אילת מעריתת תל-אביב, שתפקידו מרכז לימודי יהדותיו שהזאת יומם חינוך ארוך, והוא סיפר לי שיש חוגים בערבית, ואין ששמעתי את המילה ערבית אמרתי לו: בוא נתחיל לקרב את העניין. נפגשתי עס משה שנון, מי שהיה שגריר ישראל למצרים וגולgtelei לו את הרעינו של יוצאות סוריה, שפטת האם שלחן היא ערבית.
- ש. איך הגיעו אל משה שנון? מה פתאות יצרת אותו קשר?
- ת. מפני שידעתי שהוא מארגון יוצאי חלב או יוצאי סוריה.
- ש. פשוט מידע אישית.
- ת. כן. שהוא מהתאזרחות יוצאי סוריה. ישנה איזה התאחדות כזו שהיא שיבנו אתה באותו ערב יחד וכתוכאה מכך יצרנו את הקשר ואני מאד שמח על הקשר הזה, מברך עליו. התחילה 27 יוצאות סוריה ללימוד אצלנו. יש להן מוטיבציה גבוהה, הלוואי לכל התלמידות תהיה מוטיבציה כזו, מבחינת הרצון, ההשראה ורצון להצליח והצלחנו להשיג עבורן תנאים בלתי רגילים במשרד החינוך.
- ש. מה היה מוקן משרד החינוך להציגו?

- ת. בדרכּ כל תלמידה רגילה שנכנשת ללמידה צריכה קודם כל לעשות מבחן סף או פסיקומטרי כדי להתקבל. הלימודים הנוכחיים נחביבים כמוינה עוד לפני מבחן סף. מכינה שהlimודים בה ייוזקו לזכותן של התלמידות כאילו שהתחילה ללמידה לפני כן. מבחן הסף יהיה בשבוע הבא. נקווה שכמה שיותר עברו את הסף, את המינימום הנדרש, כדי שוכן תוכלנה להתחיל לעסוק בהוראה. בשנה הבאה חוץ תלמידה יומיים אצלנו, 4 ימים תעבודנה בשדה, כאשר יש מדריכים ומדריכות פדגוגיות שתילו אותם בעבודה בשדה.
- ש. אני מבין שרובן עלות חדשות.
- ת. כולם, אבל אני לא יודעת להגיד לך בדיקות כמה עלו ב-5 השנים האחרונות או כמה ב-10 השנים האחרונות.
- ש. חיפשתם מאפיינים מיוחדים לאוותן מורות?
- ת. ככל שרצות לעסוק בחינוך ובהוראה.
- ש. מה היו דרישות המינימום שלך?
- ת. דרישות המינימום אובייחנו יותר על ידי קהילת יוצאי سوريا, שם יפנו ללא מבוגרות מעל גיל 40, כלומר גיל 40 היה מקסימום והן היו צריכות להוכיח, אם בהצחה או בתעודה, על לימודי תיכון קודמים לפני שהן ברחו מסוריה.
- ש. איך נראה לך סיכוי הצלחה שלהם?
- ת. על פי המוטיבציה שלחן, גבויים, וכך אני גם מקווה. אני אהיה חכם יותר ב-30 לחודש אוגוסט 1998, אחרי המבחן שלחן. אני מאד מקווה מכיוון שאז נראה בדיקות מתווך 25-26 ימשיכו ללמידה.
- ש. מה הייתה מסגרת הזמנים של הקורס?
- ת. הוא החלו ב-20 באפריל 1998 את הקורס עד ה-30 באוגוסט וב-1 בספטמבר הוא כבר תהינה בבתי הספר.
- ש. מאי זה אמורים בארץ הוא מגיעות?
- ת. בדרכּ כל מבטחים, חולון, האזור שבו הם מרכזים, מעט מTEL-אביב, מעט מירושלים. אפשר לומר שמאזורי המרכז בעיר.

- ש. חן לומדות במשך כל השבוע?
- ת. בין ה-20 לאפריל עד היום, חן לומדות במשך 4 ימים בשבוע, 32 שעות בשבוע.
- ש. מה חן לומדות שמי?
- ת. חן מקבלות לימודים בתחוםים כמו שעושים לסטודנטית רגילה. חן לומדות קודם כל את השפה הערבית, לאו דוקא כשפט אם. דוברת ערבית שאכן היא גם יודעת ללמוד ערבית. חן לומדות דקדוק ערבי, לשון, מתודיקה של הוראת הערבית, דרכי הוראה. חן לומדות לשון עברית כמקצוע שני, מה שנקרה באוניברסיטה התמחות שנייה. לשון עברית זו ההתמחות השנייה שלהן, ולימודי היסטוריה של עם ישראל, יהדות ישראל, מס' שיעורים ביהדות ועבודה מעשית יתחילה בשנה הבאה.
- ש. לגבי המעורבות של גופים נוספים, ציינט את התאחדות יוצאי دمشق, משרד החינוך, מי עוד משתתף בפרויקט זהה?
- ת. עד כמה שאני יודע משה שנון גיס לזה גם את משרד הקליטה, את עיריית תל-אביב, מי שמאוד רצה להגיע לפגישה הראשונה היה אפילו רוני מילוא שהוא מעורב בזזה. באיזה צורה אני לא יודע, אבל הוא מעורב בזזה כראש עיריית תל-אביב. הוא ביקש באופן מיוחד מרונית תירוש, מנהלת האגף לחינוך, ראש מינהל החינוך בעיריית תל-אביב שתתגify במקומו ותיציג אותו. אני יודע שגם יצחק נבון מעורב בזזה.
- ש. אתה אומר שבסוף החודש, ב-30 באוגוסט, חן אמורות לעבור מבחנים.
- ת. מבחן סוף שהוא מקביל ל מבחן פסיכומטרי, שגס בו אנחנו מכינים אותו למבחן הזה ומוקווים שיכללו בו.
- ש. מבחינת תלמידות, מה חן נדרש להשكيיע, חן תקציבית והן לימודית?
- ת. חן מבחינותנן תקבלנה הלואה מותנית, שאם חן תעסוקנה בההוראה חן לא חייבת להחזיר אותה. אבל אם חן תחליטה אחורי הלימודים לא לעסוק בההוראה – חן חייבת להחזיר את הלהlöאה הזו, עבור תקופת הלימוד. כל זה בהסדר עם משרד החינוך איתן ובנק "מסד".
- ש. חן לא נדרש להשקייע כספים.

- ת. למורי לא.
- ש. חן מקבלות מילגות?
- ת. חן מקבלות מילגות דרך התאחדות יוצאי סוריה. משה שsson הבטיח לחן עוד חוץ מהטכס שנערך לפני חודשיים. מאיפה הוא יביא לחן אני לא יודע.
- ש. זה היה סכום מאד צנוע.
- ת. אני אפילו לא יודע כמה היה הסכום.
- ש. 80 שקלים בערך. זה היה ממש צנוע. ישבה לידי תלמידה אחת ושאלתי אותה. זה מה שההתאחדות יכולה להציע.
- לגביו היוזמה של העניין, אתה אמרת שהיוזמה עצם יצא מהעובדת שממת לב שבשתח אין מורות הערבית.
- ת. ראייתי שאין מורות הערבית, או תחלתי לחפש.
- ש. זה נתון שהגיע אליך או אספה אותן?
- ת. אספתי אותן בלבד, מכיוון שראיתי שחסרים מורים הערבית בשיטה. אני חושב שהיום השפה הערבית, למורות שאני עצמי לא דובר ערבית, היא הכרח המציאות. חן לצורך השלום וחן לצורך אם חילתה יהיה הצד השני של השלום.
- ש. יש עוד משהו שהיה רוצה להוסיף בעניין זה?
- ת. לא. אני מאוד מקווה שחן תצליחה. משה שsson אומר שבדרך כלל בדמשק חן עסקו במקצועות לא עיוניים, ארציים מאוד, ופה זאת ההזדמנויות הראשונות של מעלים אותן למקצועות רוחניים. אני מדבר על הנשים. מדובר רק בנשים. וכך אני רוצה לקוטת שחן יצליחו. זה פרויקט שלקחתה על עצמי ואני שומר על הייחודיות שלו בשנה ההז.
- ש. תודה רבה לך על הריאון.